

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 29/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Borovskou, Štefánikova 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 1/2017 a jeho uznesením z 30. mája 2018, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 52/2019 a jeho uznesením z 22. júla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2020 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 1/2017 a jeho uznesením z 30. mája 2018 (ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 52/2019 a jeho uznesením z 22. júla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa návrhom z 11. novembra 1999 podaným na Okresnom súde Bratislava II domáhal priznania náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z titulu pracovného úrazu, ktorý utrpel v roku 1985. Vec bola v roku 2004 z dôvodu miestnej príslušnosti postúpená okresnému súdu a v časti žaloby ukončená zmierom, ktorým boli vysporiadané nároky sťažovateľa do 31. decembra 2003 a za ďalšie obdobie boli žalobou uplatnené nároky sťažovateľa vylúčené na samostatné konanie, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 15 C 1/2017. Okresný súd o vylúčenej časti nárokov rozhodol uznesením súdu prvej inštancie tak, že konanie zastavil a vec po právoplatnosti uznesenia postúpil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom

rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

3. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namieta, že súd prvej inštancie, ako aj krajský súd nesprávne rozhodli o ním uplatnenom nároku, a tvrdí, že v tomto smere je nejednotná súdna prax s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1 Cdo 139/2010 z 13. septembra 2011. Na základe uvedeného je toho názoru, že vo veci konajúce súdy pochybili, ak vec bez meritórneho posúdenia postúpili Sociálnej poisťovni. V sťažnosti rozvíja svoju argumentáciu a vlastný právny pohľad na vec, pričom dospieva k záveru, že právomoc rozhodnúť o ním uplatnenom nároku mali výlučne všeobecné súdy. V nadväznosti na uvedené tvrdí, že mu bola postupom súdu prvej inštancie odňatá možnosť konať pre súdom, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Namietané porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy vidí v tom, že žalovanému bola napadnutým uznesením krajského súdu priznaná náhrada trov konania v rozpore so zákonom, keďže konanie bolo zastavené, čo nemožno považovať za úspech žalovaného. Sťažovateľ taktiež namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré odôvodňuje tým, že konanie trvalo neúmerne dlho, čím malo dôjsť k neprijateľnému zásahu do tohto jeho označeného práva.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť prerokoval prednostne a po jej prijatí na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Porušovateľ v 1. rade v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 1/2017 a rozhodnutím sp. zn. 15 C 1/2017-133 zo dňa 30. 05. 2018 porušil, princíp právneho štátu a princípu legality zakotveného v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane, právo na rovnosť účastníkov konania v zmysle čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, práva vlastniť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR

2. *Porušovateľ v 2.rade konaním pod sp. zn. 15 Co 52/2019 a rozhodnutím sp. zn. 15 Co 52/2019-237 zo dňa 22. 07. 2020 porušil, princíp právneho štátu a princípu legality zakotveného v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane, právo na rovnosť účastníkov konania v zmysle čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, práva vlastníť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR*

3. *Ústavný súd SR zrušuje uznesenie porušovateľa v 1. rade - Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 15 C 1/2017-133 zo dňa 30. 05. 2018 v spojení s uznesením porušovateľa v 2. rade - Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 Co 52/2019-237 zo dňa 22. 07. 2020 a prikazuje, aby Okresný súd Bratislava I. vo veci opätovne konal a rozhodol*

4. *Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- € ktoré sú Porušovateľ v 1. rade a Porušovateľ v 2. rade povinní zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.*

5. *Porušovateľ v 1. rade a Porušovateľ v 2. rade sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 450,29 €...“*

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,
e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
f) ktorý je podaný oneskorene,
g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde

(1) Ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

(2) Ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu a jeho uznesením súdu prvej inštancie

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

11. V danom prípade mal sťažovateľ možnosť domáhať sa preskúmania uznesenia súdu prvej inštancie využitím riadneho opravného prostriedku, a to odvolania, čo aj využil. To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam mal krajský súd ako súd odvolací. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu.

12. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými dovolenými a právnymi predpismi ustanovenými procesnými úkonmi, najmä využitím riadnych opravných prostriedkov (podobne napr. I. ÚS 85/97, II. ÚS 35/02, II. ÚS 78/02). Ak všeobecný súd v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody, ústavný súd s prihliadnutím na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený vo veci namietaného porušenia základného práva alebo slobody konať (obdobne II. ÚS 54/02). Na uvedenom sa nič nezmenilo ani po prijatí nového procesného predpisu Civilného sporového poriadku.

13. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich označených práv postupom a napadnutým uznesením súdu prvej inštancie, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 52/2019 a jeho napadnutým uznesením

14. Z § 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

15. Ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že existovala vada konania zakladajúca prípustnosť dovolania z niektorého dôvodov uvedených v § 420 CSP (pozri bod 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.), mal povinnosť využiť dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok. V prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu by vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu lehota na podanie sťažnosti zostala zachovaná (§ 124 posledná veta zákona o ústavnom súde).

16. Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

17. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie nepodal, preto je potrebné urobiť záver, že nevyčerpal dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytuje a na ktorého využitie bol oprávnený. Ústavný súd preto považuje sťažnosť sťažovateľa v tejto časti za neprípustnú. Sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že by nesplnil podmienku vyčerpania opravného prostriedku z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v označenej právnej veci sťažovateľa

18. Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením týchto práv konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená v čase, keď k prietahom zo strany okresného súdu a krajského v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať, keďže napadnuté konanie bolo už právoplatne skončené 24. septembra 2020.

19. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého

sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

20. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle § 56 ods. 2 zákona písm. g) o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

22. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu